

B.A. Sem.-5 Examination
CC-301 Indian Culture (Indology)
Studies in Social Institutions of India

Time : 2-30 Hours]

November-2024

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
 (૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- ૧ વર્ણ એટલે શું? વર્ણની ઉત્પત્તિ અંગેના ખ્યાલો જણાવો. ૧૪
 અથવા
 ૧ આશ્રમ વ્યવસ્થા એ ભારતીય સમાજની આદર્શ વ્યવસ્થા હતી તેની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૨ ‘સંસ્કાર’ શબ્દનો અર્થ સમજાવી બાળકોને લગતા સંસ્કારો વિશે વિગતે નોંધ લખો. ૧૪
 અથવા
 ૨ સ્ત્રીઓ પરનાં સંસ્કારો વિશે નોંધ લખો. ૧૪
- ૩ હિન્દુ લગ્નની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી તેના ધ્યેયો સમજાવો. ૧૪
 અથવા
 ૩ હિન્દુ લગ્નમાં સપ્તપદીનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૪ આધુનિક શિક્ષણને કારણે સ્ત્રીઓનાં સ્થાનમાં આવેલા પરિવર્તન વિશે જણાવો. ૧૪
 અથવા
 ૪ પ્રાચીન ભારતમાં ગુરુ અને શિષ્યના સંબંધો વિશે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ સાત) : ૧૪
 (૧) ભૌગોલિક દૃષ્ટિએ ભારતના કેટલા ભાગ પાડી શકાય? કયા કયા?
 (૨) વર્ણાશ્રમ વ્યવસ્થા એટલે શું?
 (૩) પ્રાચીન ધર્મગ્રંથ ઋગ્વેદ પ્રમાણે વર્ણની ઉત્પત્તિ વિશે સમજાવો.
 (૪) અન્નપ્રાશન સંસ્કાર એટલે શું?
 (૫) કયાં સંસ્કાર સાથે બ્રહ્મચર્યાશ્રમનો પ્રારંભ થાય છે?
 (૬) ગુપ્તકાલ દરમિયાન વિધવા સ્ત્રી પુર્નલગ્ન કરે તો તે કયા નામે ઓળખાતી હતી?
 (૭) મુસ્લિમ વિવાહનાં કેટલા પ્રકાર છે? કયા કયા?
 (૮) અર્વાચીન ભારતમાં રાજકીય ક્ષેત્રે નામાંકીત સ્ત્રીઓનાં નામ જણાવો.
 (૯) વેદકાલીન સમાજમાં સ્ત્રીનું સ્થાન કેવું હતું?
 (૧૦) ઈ.સ. ૧૯૪૮માં સર્વપ્રથમ સ્થપાયેલ યુનિવર્સિટી પંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા?
 (૧૧) વેદકાલમાં નારી માટે બીજા કયાં શબ્દો પ્રચલિત હતા?
 (૧૨) ૧૯૬૪માં રચાયેલા કોઠારી કમિશનનાં અધ્યક્ષ કોણ હતા?

2111N796-2

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks.
(2) All questions are compulsory.

1	What is 'Varna'? Explain the concepts of the origin of varna.	14
	OR	
1	Explain that Ashram system was the ideal system of Indian society.	14
2	Explain the meaning of the word rites and write a detailed note about the rites related to children.	14
	OR	
2	Write a note on rites on women.	14
3	Explain the concept of Hindu marriage and explain its aims.	14
	OR	
3	Write a note on importance of sapta-padi in Hindu marriage.	14
4	Describe changes observed in status of women due to modern education.	14
	OR	
4	Discuss in detail about the relation between the teacher and the taught in the ancient India.	14
5	Answer the following questions briefly (Any seven) :	14
(1)	How many parts of India can be divided geographically? Which?	
(2)	What is varnasrama system?	
(3)	Explain the origin of narration according to the ancient scripture Rigveda.	
(4)	What is 'Annaprasana Sanskar'?	
(5)	With which rite does brahmacharyashram begin?	
(6)	During the Gupta period, if a widow remarried, by what name was she known?	
(7)	How many types of Muslim marriage are there? Which ones?	
(8)	Name the prominent women in the political arena in Modern India.	
(9)	What was the position of women in the vedic society?	
(10)	Who was the chairman of the first University commission established in 1948?	
(11)	What other words were popular for woman in vedic period?	
(12)	Who was the chairman of the Kothari commission formed in 1964?	
-